

Chủ tịch Hồ Chí Minh Tấm gương sáng về lao động

QUANG DŨNG

Bác Hồ để lại di nhiều tư tưởng sâu sắc về đời sống nhân sinh. Một trong số đó là tư tưởng đúng đắn về lao động. Tư tưởng ấy đã tạo ra sức mạnh to lớn thúc đẩy phong trào tăng gia sản xuất của đất nước ngay từ khi giành được độc lập, góp phần quan trọng làm nên thắng lợi của Cách mạng Việt Nam và cho đến hôm nay vẫn còn nguyên giá trị, góp phần động viên, cổ vũ tinh thần lao động sáng tạo, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Tư tưởng của Bác về lao động

Sinh thời, Bác Hồ rất quan tâm đến vấn đề lao động. Những nội dung trong chính sách lao động của Người cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị cả về mặt lý luận và thực tiễn, bao quát những nội dung cơ bản như chăm lo, tạo việc làm, đào tạo nghề, nâng cao trình độ; nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người lao động; chế độ tiền lương, tiền công; đảm bảo an toàn lao động...

Sinh ra trong một gia đình nhà nho yêu nước nguồn gốc nông dân lao động, ngay từ tuổi thiếu niên, Bác Hồ đã được giáo dục về ý thức lao động. Bởi Bác rất gần gũi với nhân dân, hòa mình vào cuộc sống của nhân

dân nên Bác không những thấu hiểu được nỗi thống khổ của đồng bào, mà còn sớm nhận thấy giá trị to lớn của lao động và biết quý trọng người lao động. Bác cho rằng, con người là vốn quý nhất của xã hội, cần phải chú trọng bảo đảm an toàn, bảo vệ sức khỏe người lao động. Nếu để xảy ra tai nạn lao động là thiệt chung cho bản thân, gia đình, cho Đảng, Chính phủ và nhân dân. Trong những năm kháng chiến, kiến quốc vô cùng khó khăn và gian khổ để đảm bảo cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kêu gọi toàn dân thi đua lao động thi kháng chiến sẽ mau thắng lợi, kiến quốc sẽ mau thành công. Trong lời kêu gọi toàn quốc

kháng chiến, Bác khẳng định, lao động là sự nghiệp quang vinh, vẻ vang và anh dũng. Lời của Bác không chỉ động viên, cổ vũ tinh thần hăng say lao động của đồng bào cả nước mà còn khẳng định giá trị của lao động. Hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân lao động cả nước đã nêu cao truyền thống cần cù, siêng năng ra sức ngày đêm lao động sản xuất nâng cao đời sống, bảo đảm lương thực cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.

Ngay sau khi giành được độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề nghị với Hội đồng Chính phủ lâm thời phát động chiến dịch tăng gia sản xuất để phát triển kinh tế, tạo việc làm cho người lao động. Mặc dù bận trăm công nghìn việc, Bác vẫn luôn quan tâm tới công tác chăm sóc sức khỏe, bảo vệ tính mạng người lao động và dành nhiều thời gian đi thăm hỏi người lao động.

Từ rất sớm, Bác Hồ đã có tư tưởng bồi dưỡng, xây dựng và phát triển nguồn nhân lực cho nước nhà. Bác khuyến khích người lao động nâng cao trình độ, rèn luyện tay nghề. Trong bài "Học tập không ngừng, cải tiến không ngừng" với bút danh C.K đăng trên báo Nhân dân số 2187 ngày 14/3/1960, Bác cho rằng: Học tập không ngừng sẽ giúp người lao động phát triển về trình độ kiến thức cũng như kỹ

năng nghề nghiệp; có năng lực làm chủ, có đủ năng lực tổ chức, đủ năng lực thực hành nghề nghiệp. Do đó, bản thân mỗi người phải tỏ rõ tinh thần say mê học tập, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp để không ngừng nâng cao tay nghề, giúp ích cho sự phát triển kinh tế - xã hội.

Người cho rằng, đời sống vật chất và tinh thần của người lao động có được đảm bảo thì họ mới yên tâm lao động sản xuất và cống hiến cho xí nghiệp, cho đất nước. Bác chỉ rõ, phải chăm lo đến đời sống tinh thần của người lao động bằng các chương trình, chính sách nâng cao đời sống văn hóa, văn nghệ; tặng quà người lao động có hoàn cảnh khó khăn; duy trì việc thăm hỏi công đoàn viên lúc ốm đau, sinh nở; chia sẻ với công đoàn viên, người lao động những vui buồn của gia đình.

Bác đã nêu nội dung rất cụ thể về việc thi hành Luật Lao động, quy định chính sách tiền lương. Theo đó, số tiền lương phải đủ để người lao động tái sản xuất giản đơn sức lao động, đóng bảo hiểm tuổi già và nuôi con. Chính sách tiền lương phải đảm bảo công bằng nhưng không có nghĩa là cào bằng, mà là làm theo năng lực hưởng theo lao động, nhằm giải quyết các mối quan hệ lao động, gắn kết phát triển kinh tế với công bằng xã hội theo nguyên tắc ngang bằng giữa nghĩa vụ và quyền lợi, giữa cống hiến và hưởng thụ.

Tám gương sáng về lao động

Bác Hồ là tám gương sáng về tinh thần lao động. Suốt cuộc đời, Bác đã lao động không ngừng nghỉ vì lợi ích của nhân dân, của đất nước. Trong hành trình đi tìm đường cứu nước, Bác đã trải qua rất nhiều nghề, cả lao động chân tay và lao động trí óc như: phụ bếp, làm vườn,

quét tuyết, đốt lò, phục vụ trong khách sạn, làm ảnh, vẽ thuê, làm báo... Khi ở Thái Lan, Bác tham gia lao động cùng kiều bào trong hội hợp tác, như đào giếng, làm vườn, gánh gạch xây trường học cho trẻ em... Về sau, khi đã trở thành người đứng đầu Đảng và Nhà nước, dù ở chiến khu Việt Bắc hay giữa Thủ đô Hà Nội, Bác vẫn thường trồng rau, trồng cây ăn quả, nuôi cá... Bác đã nêu tấm gương sáng về sự kết hợp, bổ sung lẫn nhau giữa lao động chân tay và lao động trí óc, về sự gắn liền cần cù với tiết kiệm theo tinh thần cao quý của dân tộc “cần, kiệm, liêm, chính”.

Bác đã trực tiếp góp phần giáo dục lao động cho học sinh bằng cách khuyên nhủ, khen ngợi và khuyến khích những cháu đạt thành tích tốt trong lao động. Bác khuyên các cháu “yêu tổ quốc, yêu đồng bào, yêu lao động” và khen ngợi nhiều cháu đã tổ chức tham gia sản xuất, trồng lúa, trồng ngô, nuôi gà, nuôi vịt.

Công bố Ngày quốc tế lao động là ngày lễ chính thức

Ngay sau khi Cách mạng tháng 8 thành công, nước nhà được độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 22C/NV/CC ngày 18/2/1946 về những ngày nghỉ Tết, kỷ niệm lịch sử và lễ tôn giáo, trong đó công bố ngày 01/5 là một trong những ngày lễ chính thức và công nhân, lao động cả nước được nghỉ một ngày có hưởng lương. Kể từ đây, ngày 01/5 được coi là một trong những ngày lễ chính thức trong năm.

Ngày 01/5/1946, lần đầu tiên trong lịch sử nước ta, Ngày Quốc tế Lao động 01/5 được tổ chức kỷ niệm trọng thể tại Hà Nội, với sự tham dự của 20 vạn nhân dân lao động. Chủ tịch Hồ

Chí Minh đã đọc Lời kêu gọi: “Cùng đồng bào toàn quốc! Cùng anh chị em lao động! Ngày 01/5 là một ngày Tết chung cho tất cả các nước trên thế giới. Đó là một ý nghĩa đoàn kết rất sâu xa. Ở nước ta, đây là lần đầu tiên đồng bào ta, anh chị em lao động ta được tự do đón tiếp ngày 01/5. Vậy nên nó có ý nghĩa đặc biệt sâu xa hơn nữa. Đối với chúng ta nó là một ngày để cho thế giới biết rằng: Ngày này chẳng những là ngày Tết Lao động, mà cũng là ngày Nhân dân đoàn kết. Đoàn kết để giữ vững tự do dân chủ. Đoàn kết để kiến thiết nước nhà. Đoàn kết để xây dựng một đời sống mới”.

Ngày 01/5/1951, trong lời kêu gọi nhân ngày Quốc tế Lao động, Bác Hồ xác định trọng tâm thi đua là: Quân đội thi đua giết giặc lập công. Công nhân thi đua tăng gia sản xuất. Nông dân thi đua sản xuất lương thực. Trí thức thi đua sáng tác, phát minh. Cán bộ thi đua cần, kiệm, liêm, chính. Toàn dân thi đua tích cực tham gia kháng chiến. Trong “Lời kêu gọi nhân Ngày Quốc tế Lao động” ngày 01/5/1958, Bác khẳng định: “Hôm nay, cùng với nhân dân lao động toàn thế giới, chúng ta nhiệt liệt chào mừng Ngày 01/5 trong lòng đầy tin tưởng và phấn khởi quyết tâm vượt mọi khó khăn, tiên lên làm tròn những nhiệm vụ mới... Ngày 01/5 năm nay là một ngày đoàn kết, đấu tranh, tin tưởng và phấn khởi”.

Những ngày kỷ niệm quốc tế lao động 01/5 đều ghi dấu ấn sâu đậm về tư tưởng tôn vinh lao động của Bác Hồ. Tư tưởng ấy, cùng với tám gương sáng về lao động của Bác, đã cho chúng ta thấy giá trị và lợi ích thiết thực của lao động, cho ta thêm yêu lao động, yêu cuộc sống

(Tổng hợp và biên soạn)